

УДК 008:316.77:355/359 (477)

**ПРІОРИТЕТИ КУЛЬТУРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ :
МЕДІА-ІНФОРМАЦІЙНИЙ АСПЕКТ**

Вікторія ГОЛОВЕЙ – доктор філософських наук, професор кафедри культурології,
Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк,
<https://orcid.org/0000-0002-8224-5970>
<https://doi.org/10.35619/ucpmk.51.1067>
V_golovey@ukr.net

Світлана ГАВРИЛЮК – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри музеєзнавства,
пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності,
Волинський національний університет ім. Лесі Українки, м. Луцьк
<https://orcid.org/0000-0002-5142-7464>
romir1991@ukr.net

Ольга МОСКВИЧ – кандидат філософських наук, доцент, завідувач кафедри культурології,
Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк,
<https://orcid.org/0000-0001-6964-7863>
moskvych.olha@vnu.edu.ua

Актуалізується медіа-інформаційний аспект культурної політики України в умовах викликів війни. Особливу увагу акцентовано на трансформаціях медіапростору, культурній дипломатії, проблемах збереження культурної спадщини. Обґрунтовано, що в умовах війни медіа-інформаційний чинник стає одним із пріоритетних у процесі розробки й реалізації культурної політики України на міжнародному, загальнодержавному та регіональному рівнях. Він має стратегічне значення для системи державної безпеки, протистояння ворожій пропаганді, для зміцнення української ідентичності, стійкості та згуртованості громадян. Виявлено проблеми в державній політиці у сфері культури, проаналізовано шляхи врегулювання та висвітлено позитивні культурні практики на прикладах масштабних і локальних мистецьких проєктів, що відіграють важливу роль у протистоянні на культурно-інформаційному фронті та сприяють формуванню позитивного іміджу України у світовому медіапросторі.

Ключові слова: культурна політика, медіакультура, інформаційний простір, культурна дипломатія, культурна спадщина, сучасне українське мистецтво, культурні проєкти.

Постановка проблеми. Сучасний етап соціокультурного розвитку характеризується безпрецедентною швидкістю та масштабністю впливу нових медіа-технологій на всі сфери життєдіяльності людини та суспільства. Відбувається динамічне становлення нового типу культурного простору – медіакультури, в якому інформаційно-комунікаційні технології є провідним чинником впливу на політичні й соціокультурні процеси. Значення цього чинника особливо зростає в умовах війни в сучасних українських реаліях, коли культурно-інформаційний потенціал нашої країни стає важливою складовою національної безпеки, дієвою силою протистояння агресії росії. Медіа-інформаційний аспект є ключовим для культурної дипломатії та формування іміджу України у світовому медіапросторі, збереження та актуалізація культурної спадщини, зокрема за допомогою технологій та інструментів диджиталізації, зміцнення української ідентичності, підвищення медіаграмотності і здатності протистояти пропаганді в умовах війни. Ці процеси обумовлюють актуальність культурологічного аналізу пріоритетів сучасної культурної політики України в контексті викликів війни і трансформацій у світовому медіапросторі, зокрема дослідження медіа-інформаційного аспекту культурної політики.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми переформатування засад культурної політики та визначення її пріоритетних напрямків в сучасному медіа-інформаційному суспільстві привертають увагу багатьох науковців. Важливим в методологічному аспекті є обґрунтування інформаційного розуміння культури. Цю проблематику активно розробляють австралійська дослідниця Г. Олівер [19] та українські науковці Ю. Юринець, Л. Белкін та М. Белкін [16]. Також дослідники відзначають тенденцію до зближення і взаємозв'язку культурної та медіа-інформаційної політики [18]. Зокрема, Б. Вальтіссон вважає, що сучасна «цифрова культурна політика поєднує елементи культурної, медійної та комунікаційної політик», що обумовлює важливість дослідження процесів їх конвергенції в глобальному контексті [21].

Аналізу нової парадигми розвитку культурної політики в сучасній Україні та визначенню ролі громадських медіа в цьому процесі присвячені наукові розвідки М. Шевченко [15]. На думку дослідниці, «незалежні громадські медіа – важливий елемент функціонування громадянського суспільства та дієвий чинник демократизації й децентралізації культурної політики» [14]. Заслужовує на підтримку твердження М. Шевченко про необхідність ширшого розуміння поняття «культурна політика» в контексті сучасного етапу розвитку медіакультури, «адже інформаційний простір стає

простором розвитку культури та формування громадської думки. Тому важливою умовою суспільного прогресу стає інтеграція культурної та інформаційної політики держави» [14; 192].

Пріоритети культурної політики на початку повномасштабного російського вторгнення в Україну переосмислює В. Малімон, обґрунтовуючи необхідність розробки та імплементації комплексної Стратегії культурної безпеки [4]. Важливі аспекти культурно-інформаційного протистояння в умовах російської агресії висвітлюють дослідники Ю. Ніколаєць [7], В. Череватюк [12], О. Чорна [13].

Короткий огляд наукових публікацій, дотичних до проблематики нашої статті, засвідчує, що переважна більшість досліджень висвітлює політичні та юридичні аспекти цієї теми. На нашу думку, ця проблематика потребує й культурологічного осмислення із врахуванням особливостей розвитку культурно-інформаційного простору України в умовах воєнного стану.

Мета статті – культурологічний аналіз медіа-інформаційного аспекту культурної політики України в умовах війни. Відповідно, основними змістовими напрямками дослідження є переосмислення стратегічних пріоритетів державної політики у сфері культури в період повномасштабного російського вторгнення з акцентом на культурно-інформаційний чинник та визначення особливостей реалізації цих пріоритетних завдань на державному й регіональному рівнях.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розвиток соціокультурних процесів завжди взаємопов'язаний із політичною та економічною ситуацією. Із початком повномасштабного російського вторгнення українська культура опинилася в доволі складній загрозливій ситуації. Тисячі зруйнованих культурних осередків, у тому числі майже тотальне руйнування культурної інфраструктури на окупованій українській території, величезні втрати пам'яток культурної спадщини. За даними Міністерства культури та стратегічних комунікацій України на початок 2025 року збитків зазнали 2.156 об'єктів культурної інфраструктури пам'яток культурної спадщини. З них 382 – знищені (17,7 %) [5]; загальна чисельність пошкоджених пам'яток культурної спадщини становить 1.255 об'єктів [17]. Війна забрала життя багатьох українських митців та журналістів-медійників. Тисячі працівників культурно-мистецької сфери емігрували, шукаючи прихистку за кордоном.

Ця трагічна ситуація стала серйозним глобальним викликом, що вимагає суттєвої трансформації культурної політики й усієї сфери культурного виробництва і споживання. На Всесвітній конференції ЮНЕСКО з політики в галузі культури та сталого розвитку (MONDIACULT 2022, 28-30 вересня 2022 р., м. Мехіко) активно обговорювалися питання щодо необхідності корегування розроблених раніше програм із урахуванням нових реалій. Тому особливу увагу приділено необхідності захисту культури, прав людини й культурних надбань в умовах війн і збройних конфліктів: «Підтверджуючи нагальну необхідність захисту та заохочення прав людини та культурного розмаїття у світлі дедалі більших загроз щодо культури та її використання в цілях, які можуть вести до повного її знищення чи деградації в умовах збройних конфліктів, що обертаються навмисним чи випадковим знищенням культурної спадщини, зростанням незаконного обігу культурних цінностей, порушенням прав людини, включаючи культурні права, у тому числі у формі дискримінації та зневажання живих культурних традицій, а також підвищенням вразливості діячів культури, установ, об'єктів культури та ринків культурної продукції, підриваючи тим самим іманентну практичну цінність культури як сполучної ланки між народами та джерела засобів до існування та завдаючи шкоди культурному розмаїттю у глобальному масштабі» [20]. Тим самим підкреслено, що війна загрожує розвитку культури не тільки в країні, яка потерпає від агресії, у й у глобальному масштабі, підважуючи засади міжкультурної взаємодії та культурного розмаїття в силу глобалізації, а отже взаємозв'язку і взаємозалежності процесів сучасного культурного розвитку.

Важливим кроком у регулюванні медіа-інформаційного простору, зокрема в умовах викликів війни та адаптації українського законодавства до європейських стандартів, став Закон України «Про медіа», який набув чинності у 2023 році та замінив собою низку застарілих законів у медіасфері [8]. Він замінює застарілі акти (про засоби масової інформації) і вперше комплексно регулює онлайн-медіа та медіа-сервіси на замовлення (наприклад, стрімінгові платформи), реагуючи і на цифрові трансформації в культурі. Окрім того, Закон «Про медіа» встановлює суворі обмеження щодо діяльності медіа держави-агресора (рф) та її інформаційного контенту, що є надзвичайно актуальним в період повномасштабної російської агресії.

Однак окремі закони не здатні вирішити складні проблеми, що стоять перед українською культурною та інформаційною сферами, необхідне комплексне і стратегічне реагування. В культурній політиці в умовах війни зростає значення системних стратегічних рішень, скерованих на захист сфери культури, стимулювання її збереження та подальшого розвитку. З цієї метою було розроблено й ухвалено «Стратегію розвитку культури в Україні на 2025 – 2030 роки» [9].

Важливо відзначити, що в цьому документі законодавчо зафіксовано статус «культури як невід'ємної складової національної безпеки», а також акцентовано увагу на важливості медіа-інформаційного чинника. Зокрема, в Стратегії зазначено: «Культура тривалий час розглядалася як виключно мистецька, дозвілєва або розважальна діяльність, а не як стратегічний ресурс державної безпеки. Це спричинило недостатню увагу до питань інформаційної стійкості, захисту культурної ідентичності та протидії гібридним загрозам. В умовах збройної агресії Російська Федерація використовує культуру як інструмент агресії – поширюючи дезінформацію, підмінюючи історичні наративи, нівелюючи українську культурну ідентичність. Відсутність чіткої державної політики, спрямованої на боротьбу з цими загрозами, призвела до глибокої залежності України від зовнішніх культурних впливів у попередні десятиліття» [9].

За таких умов стратегічним пріоритетом у сфері культури має стати інформатизація та цифровізація. «Використання цифрових технологій розширює можливості взаємодії між громадянами та культурним надбанням, забезпечує інклюзивність і відкритість даних, а також сприяє створенню нових форматів культурного виробництва і споживання. Інтеграція цифрових рішень в усі напрями культурної політики підсилює спроможність держави зберігати культурну ідентичність, підтримувати національний культурний продукт і підвищувати конкурентоспроможність та пізнаваність української культури на глобальному рівні» [9].

Як суттєвий недолік було відзначено «повільні темпи цифрової трансформації у сфері культури», безсистемність і подекуди недостатньо високу ефективність процесів інформатизації, зокрема, недостатній рівень взаємодії між місцевими й загальнодержавними інформаційно-комунікаційними системами, брак кваліфікованих фахівців у цій галузі, матеріально-технічного, програмного й фінансового забезпечення [9].

Водночас попри несприятливі фактори все більше проявляється тенденція до адаптації культурних осередків до умов воєнного часу. Найбільш ефективно працюють незалежні культурні інституції, численні громадські об'єднання, приватні фундації. На нашу думку, їх роль в реалізації культурної політики неухильно зростатиме, оскільки вони володіють значним адаптивним потенціалом, будучи більш гнучкими і менш забюрократизованими. Такі незалежні від централізованого державного фінансування інституції мають в своєму розпорядженні кошти, надані меценатами, або надходження від краудфандінгу, реалізації проєктів грантової підтримки культурних ініціатив тощо. Вони активно використовують усі можливі форми сучасних інтернет-комунікацій, у тому числі соціальні мережі, залучаючи до різних форм культурної активності значну кількість людей, особливо молоді.

Показовою в цьому плані є діяльність команди культурних менеджерів Музею сучасного українського мистецтва Корсаків у м. Луцьку, що успішно розробляє і втілює в життя численні культурні проєкти, збираючи велику аудиторію, окрім того займається активною волонтерською діяльністю. У 2022 році Музей сучасного українського мистецтва Корсаків (МСУМК) сформував «Арт-батальйон» та започаткував мистецький марафон, який включав щоденні арт-терапевтичні заходи (концерти, літературні зустрічі, вистави, перформанси, майстер-класи) як один із чинників адаптації до складних умов навколишнього середовища і переживання викликів воєнного часу. У 2022 році в МСУМК стартував масштабний проєкт «Космогонія», в рамках якого створено найбільше живописне полотно у світі (куратор – Віктор Корсак, художник – Петро Антип). У 2023 році Музей Корсаків презентував виставковий художній проєкт «Космогонія сенсів». «Під час війни та боротьби за незалежність відчуття єдності, культурної ідентичності та мистецької сили стають особливо важливими для будь-якої нації. Коли кожен день є випробуванням для національного духу, виставка «Космогонія сенсів» – це прояв творчого єднання українських митців, їхня рефлексія на події сьогодення, пошук нових значень», – зазначили організатори [6]. У 2025 році в МСУМК відкрили виставку «Артпостріл: Мистецтво, народжене війною», де представили художні роботи, створені ветеранами війни, членами їх родин, зокрема й дітьми, в рамках арт-терапевтичного проєкту ГО «П'ятерня». Також у Музеї Корсаків провели ярмарок ветеранського бізнесу «Я зміг, і ти зможеш!», де свої творчі доробки представили ветерани, їхні дружини, члени родин загиблих героїв, які відкрили власні справи в сфері креативних індустрій. Серед численних заходів, які реалізуються в Музеї Корсаків, – презентації, форуми, мистецькі суаре, кінопокази, лекції, творчі ретрити, перформативні вікенди, авторські екскурсії, круглі столи, майстер-класи. Така активна діяльність під час війни була відзначена міжнародною спільнотою: Музей сучасного українського мистецтва Корсаків став лауреатом престижної європейської нагороди European Museum of the Year Award 2025, отримавши спеціальну відзнаку від журі European Museum Forum. Ця відзнака присуджується

музеям, які демонструють особливу стійкість й ефективність у вирішенні проблем, породжених викликами сучасного світу, через культурні практики [6].

Ще одним яскравим прикладом переформатування мистецької діяльності в умовах війни є багатостороння активність Луцького театру «Гармидер», актори якого стали волонтерами від початку повномасштабного вторгнення. В приміщенні театру «Ангар», де раніше показували вистави, було утворено один із найбільших волонтерських штабів в регіоні, зосередженого на допомозі військовим. Невдовзі актори відродили й театральну діяльність у безпечному творчому просторі «Культурне укриття». Сьогодні театр «Гармидер» активно поєднує мистецьку, просвітницьку і волонтерську діяльність. За підтримки Українського культурного фонду реалізовано проєкт «Сарцевич: віртуальне повернення луцького генія наївного мистецтва», метою якого є «дєрадянїзація» українського наївного мистецтва, дослідження спадщини скульптура, відновлення і повернення в культурний простір імені митця-наївіста Станіслава Сарцевича. Проєкт поєднує історію, мистецтво, театр, цифрові технології та урбаністику. До розвідок феномену С. Сарцевича долучилися фахівці й експерти, зокрема культурологиня, режисерка та керівниця театру «Гармидер» Р. Порицька, луцька мистецтвознавця З. Навроцька, докторка філософських наук, професорка кафедри культурології ВНУ ім. Лесі Українки В. Головей, колекціонер мистецтва, засновник і куратор артцентру «Я Галерея» у Києві та Львові П. Гудімов, художник-монументаліст, живописець, музеєзнавець, генеральний директор НЦНК «Музей Івана Гончара» П. Гончар та інші культурні активісти. Київський театр «Шарж» за матеріалами дослідження показав виставу про Станіслава Сарцевича у Луцьку і Києві [3].

Актуальні завдання з цифровізації культурної спадщини успішно вирішуються завдяки міжнародному співробітництву. Так, в процесі реалізації швейцарсько-українського проєкту «Мистецтво об'єднує: шедеври Художнього музею у новому вимірі» у Луцьку створили інноваційний цифровий продукт та забезпечили інклюзивний доступ до культурної спадщини для різних соціальних груп. Міждисциплінарна команда, що об'єднала істориків, музейників, IT-фахівців і дизайнерів, розробила цифровий продукт нового покоління, аби зробити доступною колекцію європейського та українського мистецтва (XVI – початку XX століть), яку було переміщено з Художнього музею в безпечні сховища через загрози війни. Завдяки VR-технологіям, 3D-моделюванню та аудіовізуальному супроводу (аудіогід і субтитри) шедеври мистецтва стали доступними для публіки у форматі віртуальної екскурсії [1].

Важливим складником культурної політики в контексті світового медіапростору є культурна дипломатія. Для того, аби привернути увагу міжнародної спільноти, українські митці, культурні менеджери й культурні інституції створюють проєкти не лише в Україні, а й за кордоном. Це і локальні виставки в невеликих європейських містах, організаторами яких часто є українці, які втратили домівки або були змушені покинути їх через повномасштабне вторгнення росії в Україну, і масштабні мистецькі проєкти, які мандрують столицями держав.

У 2022 році на 59 Венеційській бієнале сучасного мистецтва Україну представив харківський художник Павло Маков проєктом «Фонтан виснаження. Висока вода», присвячений зникненню води в м. Харків ще у 1994 році внаслідок аварії. Цей проєкт став символічним для української культури в умовах війни, адже вода – це скарб, життєва необхідність для будь-якого місця, що переживає напад, руйнування, вторгнення, облогу. Так само й культура сьогодні є тією живильною силою, яка згуртовує людей, підносить їх дух, допомагає нам пережити страшні випробування воєнного часу. Сам митець наголошує: «Без культури немає суспільства, нації, країни. Тому росія хоче стерти з лиця землі українську культуру». Але Україна мужньо тримає оборону і відвойовує своє право на свободу, зокрема в культурі [2].

Протягом декількох місяців містами Європи (Берлін, Рим, Амстердам, Брюссель) подорожувала виставка «Захоплений дім», аби розповісти правду про війну і гуманітарну катастрофу в Україні очима митців. За цей час більше 10 тисяч відвідувачів познайомилися з українським мистецтвом. У Відні було відкрито експозицію сучасного українського мистецтва «InSight of U», на якій представлені фотографія, живопис, перформанси, інсталяції, цифрове мистецтво, графіка, скульптура, поезія двадцяти п'яти митців – як молодих, так і роботи всесвітньо відомого зрілого майстра – художника Івана Марчука. «Кожен учасник виставки має свій складний досвід війни та прагне показати світу, що переживає зараз Україна та українці, крізь призму власного бачення. Через культурний діалог ми доносимо, проти чого та за що бореться Україна» [11], – зазначає кураторка виставки, українська мисткиня Яна Гринів.

Важливого значення в цьому контексті набуває фотографія й документальне кіно, як мистецтво свідчення про війну та її наслідки. Українські фотографи та їхні роботи неодноразово здобували нагороди на різноманітних міжнародних конкурсах і проєктах. Вагомим внеском в інформаційну та

культурну політику України стала перемога «Фотографія року» у конкурсі World Press Photo, яку в 2023 році здобув український фотограф Євген Малолетка за світлину зруйнованого пологового будинку із серії «Облога Маріуполя». Це візуальна розповідь про жахливі наслідки війни, які побачив увесь світ. У 2024 році українська фотографка Юлія Кочетова здобула перемогу в європейському регіональному конкурсі World Press Photo у категорії «Відкритий формат» із проектом «Війна – це особисте». Український кінематограф заявив про себе й українську культуру всьому світу на 96-й церемонії вручення кінопремії «Оскар». У 2024 році Мстислав Чернов здобув премію «Оскар» у категорії «Найкращий документальний фільм» за стрічку «20 днів у Маріуполі». Це не лише визнання кінематографічної майстерності, але й потужний культурний меседж України на інформаційному та дипломатичному фронті.

Вищенаведені приклади є лише частиною чисельних міжнародних і локальних культурних проєктів та мистецьких заходів, які реалізують українці на міжнародному, загальнодержавному та регіональному рівнях. В умовах воєнного стану культура виконує функції боротьби проти російської пропаганди, руйнуючи штучно створені міфи й стереотипи. Ці зусилля сприяють формуванню світової громадської думки щодо геноцидних практик, які застосовує країна-агресор в Україні. Українська література, музика, кінематограф, мистецтво, креативні індустрії допомагають формувати правдивий образ України у світі, а також працюють на підтримку морального духу та відчуття національної згуртованості українців. Культура в умовах викликів воєнного часу створює нові цінності та символи героїзму й боротьби. Ці новації стають змістовними складниками сучасної української культури, тим самим формуючи сучасну українську ідентичність [10; 30].

Висновки. В умовах війни медіа-інформаційний чинник стає одним із пріоритетних в процесі розробки й реалізації культурної політики України на міжнародному, загальнодержавному та регіональному рівнях. Він має стратегічне значення для системи державної безпеки, для формування позитивного іміджу України у світовому медіапросторі, збереження й актуалізації культурної спадщини, зокрема за допомогою технологій оцифрування, сприяючи зміцненню української ідентичності, стійкості та згуртованості громадян, а також підвищенню рівня медіаграмотності й здатності протистояти ворожій пропаганді. Розвиток інформаційних технологій сприяє демократизації культурної політики, зростанню ролі незалежних культурних інституцій, численних громадських об'єднань, приватних фондів, які активно використовують усі можливі форми сучасних інтернет-комунікацій, у тому числі соціальні мережі, залучаючи до різних форм культурної активності й волонтерської діяльності значну кількість людей, особливо молоді. Вважаємо, що їх роль у реалізації культурної політики і на далі зростатиме, оскільки вони володіють значним адаптивним потенціалом, кращим знанням ситуації на місцях, будучи більш креативними, оперативними і менш бюрократизованими. Підвищенню ефективності такої діяльності має сприяти налагодження координації зусиль громадського культурного сектору і державних інституцій, створення єдиного інформаційного реєстру, в якому мають бути відображені основні напрями їх діяльності, а також інформаційного порталу, який би забезпечував відкритий доступ до оцифрованих культурних об'єктів.

Список використаної літератури

1. Головій О. Мистецтво об'єднує: у Луцьку презентували 3d-тур експозицією художнього музею. URL: volynnews.com/news/all/mystetstvo-obyednuye-u-lutsku-prezentuvaly-3D-tur-ekspozitsiyeyu-khudozhnoho-muzeiu/
2. Гусейнова О. Фонтан виснаження. Висока вода: про український павільйон на Венеційській бієнале. URL: suspilne.media/culture/229817-fontan-visnazennya-visoka-voda-pro-ukrainskij-paviljon-na-venecijskij-bienale/
3. Дослідження життя і творчості Станіслава Сартєвичча. URL: <https://algorytm.ngo/projects/doslidzhennia-zhyttia-i-tvorchosti-stanislava-sartsevycha>
4. Малімон В. І. Пріоритети державної культурної політики України в умовах війни. *Наукові перспективи*. 2022. № 7 (25). С. 152–165. URL: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-7\(25\)-152-165](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-7(25)-152-165)
5. Міністерство культури та стратегічних комунікацій України: офіційний сайт. 07.01.2025 URL: mcsc.gov.ua/news/2156-obyektiv-kulturnoyi-infrastruktury-zaznaly-poshkodzhen-chy-rujnuvan-cherez-rosijsku-agresiyu/
6. Музей сучасного українського мистецтва Корсаків. URL: <https://msumk.com/>
7. Ніколаєць Ю. Державна інформаційна політика України в умовах повномасштабного воєнного вторгнення Російської Федерації: суспільно-мобілізаційний потенціал і ефективність. *Політичні дослідження*, 1 (7), 42–67. DOI: doi.org/10.53317/2786-4774-2024-1-3
8. Про медіа: Закон України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2023, №№ 47-50, ст.120). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text>
9. Про схвалення Стратегії розвитку культури в Україні на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2027 роках. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/293-2025-%D1%80#Text

10. Суспільство, трансформоване війною. URL: shron1.chtyvo.org.ua/Potapenko_Viacheslav_Heorhiiovych/Suspilstvo_transformovane_viinoiu.pdf?
11. У Відні відкрилася виставка сучасного українського мистецтва InSight of U. URL: ukrinform.ua/rubric-regions/3617859-u-vidni-vidkrilasa-vistavka-sucasnogo-ukrainskogo-mistectva-insight-of-u.html?fbclid=IwAR1yuQopDMc-5DkTXLyJTjSVg4LXJVxzYjGkudzlx_ASR5YZkh3fwCy_ZWg#
12. Череватюк В. Б. Інформаційно-культурна війна в умовах збройної агресії. *Scientific Works of National Aviation University. Series: Law Journal «Air and Space Law»*, National Aviation University. doi:10.18372/2307-9061.63.16735
13. Чорна О. Баланс між свободою слова та інфобезпекою має складатися з правди і мовчання, а не з правди і брехні. *Детектор медіа*. URL: <https://detector.media/infospace/article/218112/2023-10-16-balans-mizh-svobodoyu-slova-ta-infobezpekoju-maie-skladatysya-z-pravdy-i-movchannya-a-ne-z-pravdy-i-brekhni/>
14. Шевченко М. І. Роль громадських медіа в переформатуванні культурної політики: український досвід. *Вісник Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв*, 2018. № 4. С. 189-193. DOI: doi.org/10.32461/2226-3209.4.2018.153025 с. 192
15. Шевченко М. І. У пошуках нової парадигми культурної політики XXI ст. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*, (8), 210–222. doi: <https://doi.org/10.31866/2616-745x.8.2021.24905>
16. Юринець Ю. Л., Белкін Л. М., Белкін М. Л. Інформаційне розуміння культури в контексті забезпечення національної безпеки країни. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2020. № 1. С. 96-108. DOI: doi.org/10.33270/02201901.96
17. 1255 пам'яток культурної спадщини постраждали в Україні через російську агресію на кінець грудня 2024 року. 03.01.2025. Міністерство культури та стратегічних комунікацій України. URL: mcsc.gov.ua/news/1255-pamyatok-kulturnoyi-spadshhyny-postrazhdaly-v-ukrayini-cherez-rosijsku-agresiyustanom-na-kinecz-grudnya-2024-roku/
18. Hesmondhalgh, David. Media and cultural policy as public policy. *International Journal of Cultural Policy*. 2005. 11. 95-109. <https://doi.org/10.1080/10286630500067861>
19. Oliver Gillian Christina (2017). Understanding Information Culture: Conceptual and Implementation Issues. *Journal of Information Science Theory and Practice*, 2017. 5 (1):6-14. DOI:10.1633/JISTaP.2017.5.1.1
20. UNESCO World Conference on Cultural Policies and Sustainable Development – MONDIACULT 2022. Final Declaration. URL: unesco.org/en/articles/unesco-world-conference-cultural-policies-and-sustainable-development-mondiacult-2022
21. Valtysson B. The Politics of Cultural, Media and Communication Policies. In: *Digital Cultural Politics . New Directions in Cultural Policy Research*. Palgrave Macmillan, Cham, 2020. P. 47-98. doi.org/10.1007/978-3-030-35234-9_3)

References

1. Holovii O. Mystetstvo obiednuie: u Lutsku prezentuvaly 3d-tur ekspozytsiieiu khudozhnoho muzeiu. URL: volynnews.com/news/all/mystetstvo-obyednuye-u-lutsku-prezentuvaly-3D-tur-ekspozytsiyeiu-khudozhnoho-muzeiu/
2. Huseinova O. Fontan vysnazhennia. Vysoka voda: pro ukrainskyi pavilion na Venetsiiskii bienale. URL: suspilne.media/culture/229817-fontan-visnazenna-visoka-voda-pro-ukrainskij-paviljon-na-venecijskij-bienale/
3. Doslidzhennia zhyttia i tvorchosti Stanislava Sartsevycha. URL: algoritmy.ngo/projects/doslidzhennia-zhyttia-i-tvorchosti-stanislava-sartsevycha
4. Malimon V. I. Priorytety derzhavnoi kulturnoi polityky Ukrainy v umovakh viiny. *Naukovi perspektyvy*. 2022. № 7 (25). С. 152–165. URL: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-7\(25\)-152-165](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-7(25)-152-165)
5. Ministerstvo kultury ta stratehichnykh komunikatsii Ukrainy: ofitsyni sait. 07.01.2025 URL: mcsc.gov.ua/news/2156-obyektiv-kulturnoyi-infrastruktury-zaznaly-poshkodzen-chy-rujnuvan-cherez-rosijsku-agresiyu/
6. Muzei suchasnoho ukrainskoho mystetstva Korsakiv. URL: <https://msumk.com/>
7. Nikolaiets Yu. Derzhavna informatsiina polityka Ukrainy v umovakh povnomasshtabnoho voiennoho vtorhnennia Rosiiskoi Federatsii: suspilno-mobilizatsiinyi potentsial i efektyvnist. Politychni doslidzhennia. *Political Studies*, (1 (7), 42–67. DOI: doi.org/10.53317/2786-4774-2024-1-3
8. Pro media: ZakonUkrainy (Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR), 2023, № 47-50, st.120). URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text
9. Pro skhvalennia Stratehii rozvytku kultury v Ukraini na period do 2030 roku ta zatverdzhennia operatsiinoho planu zakhodiv z yii realizatsii u 2025-2027 rokakh. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/293-2025-%D1%80#Text
10. Suspilstvo, transformovane viinoiu. URL: shron1.chtyvo.org.ua/Potapenko_Viacheslav_Heorhiiovych/Suspilstvo_transformovane_viinoiu.pdf?
11. U Vidni vidkrylasia vystavka suchasnoho ukrainskoho mystetstva InSight of UA. URL: https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3617859-u-vidni-vidkrilasa-vistavka-sucasnogo-ukrainskogo-mistectva-insight-of-u.html?fbclid=IwAR1yuQopDMc-5DkTXLyJTjSVg4LXJVxzYjGkudzlx_ASR5YZkh3fwCy_ZWg#
12. Cherevatiuk V. B. Informatsiino-kulturna viina v umovakh zbroinoi ahresii. *Scientific Works of National Aviation University. Series: Law Journal «Air and Space Law»*, National Aviation University. doi:10.18372/2307-9061.63.1673
13. Chorna O. Balans mizh svobodoiu slova ta infobezpekoju maie skladatysia z pravdy i movchannia, a ne z

pravdy i brekhni. *Detektor media*. URL: <https://detector.media/infospace/artide/218112/2023-10-16-balans-mizh-svobodoyu-slova-ta-infobezpekyu-maie-skladatysya-z-pravdy-i-movchannya-a-ne-z-pravdy-i-brekhni/>

14. Shevchenko M. I. Rol hromadskykh media v pereformatuvanni kulturnoi polityky: ukraïnskyi dosvid. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadrov kultury i mystetstv*. 2018. № 4. S. 189-193. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.4.2018.153025> s. 192

15. Shevchenko M.I. U poshukakh novoi paradyhmy kulturnoi polityky XXI st. *Mizhnarodni vidnosyny: teoretyko-praktychni aspekty*, (8), 210–222. doi: <https://doi.org/10.31866/2616-745x.8.2021.24905>

16. Yurynets Yu. L., Bielkin L. M., Bielkin M. L. Informatsiine rozuminnia kultury v konteksti zabezpechennia natsionalnoi bezpeky krainy. *Filosofski ta metodolohichni problemy prava*. 2020. № 1. S. 96-108. DOI: <https://doi.org/10.33270/02201901.96>

17. 1255 pamiatok kulturnoi spadshchyny postrazhdaly v Ukraini cherez rosiisku ahresiiu na kinsht hrudnia 2024 roku. 03.01.2025. Ministerstvo kultury ta stratehichnykh komunikatsii Ukrainy. URL: mcs.gov.ua/news/1255-pamyatok-kulturnoyi-spadshchyny-postrazhdaly-v-ukrayini-cherez-rosijsku-agresiyustanom-na-kinecz-grudnya-2024-roku/

18. Hesmondhalgh David. Media and cultural policy as public policy. *International Journal of Cultural Policy*. 2005. 11. 95-109. <https://doi.org/10.1080/10286630500067861>

19. Oliver Gillian Christina Understanding Information Culture: Conceptual and Implementation Issues. *Journal of Information Science Theory and Practice*, 2017. 5 (1):6-14. DOI:10.1633/JISTaP.2017.5.1.1

20. UNESCO World Conference on Cultural Policies and Sustainable Development – MONDIACULT 2022. Final Declaration. URL: unesco.org/en/articles/unesco-world-conference-cultural-policies-and-sustainable-development-mondiacult-2022

21. Valtysson B. The Politics of Cultural, Media and Communication Policies. In: *Digital Cultural Politics . New Directions in Cultural Policy Research*. Palgrave Macmillan, Cham, 2020. P. 47-98. https://doi.org/10.1007/978-3-030-35234-9_3

UDC: UDC 008:316.77:355/359(477)

PRIORITIES OF UKRAINE'S CULTURAL POLICY IN WARTIME : THE MEDIA AND INFORMATION DIMENSION

Viktoriia HOLOVEI – Doctor of Philosophy, Professor, Department of Cultural Studies,
Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk

Svitlana HAVRYLIUK – Doctor of Historical Sciences, Professor, Head of the Department of Museology, Monument
Studies and Information-Analytical Activities, Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk

Olha MOSKVYCH – PhD in Philosophy, Associate Professor, Department of Cultural Studies,
Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk

The aim of this paper is a culturological analysis of the media-information aspect of Ukraine's cultural policy in wartime. Accordingly, the main content areas of the study include a rethinking of the strategic priorities of state cultural policy during the period of full-scale Russian invasion, with an emphasis on the cultural-informational factor, and an examination of the specific features of implementing these priority tasks at both the national and regional levels.

Research methodology. The study employs a systemic approach to analyzing the current state of Ukrainian culture, a structural-functional method to examine the key priorities of cultural policy, and a case-study method to investigate and systematize media-informational content.

Results. It is substantiated that in wartime, the media-information factor becomes one of the priorities in the process of developing and implementing Ukraine's cultural policy at the international, national and regional levels. It is of strategic importance for the state security system, for the formation of a positive image of Ukraine in the global media space, the preservation and updating of cultural heritage through digitization. This, in turn, contributes to strengthening Ukrainian identity, resilience, and social cohesion, as well as enhancing media literacy and the ability to counter hostile propaganda.

Novelty. For the first time, the priorities of Ukraine's cultural-informational policy under conditions of full-scale Russian aggression become the subject of cultural analysis, and the challenges associated with their development and implementation at the national and regional levels are reconsidered.

The practical significance. The study formulates practical recommendations for coordinating the efforts of the public cultural sector and state institutions, creating a unified informational register that reflects their main areas of activity, and developing an informational portal to ensure open access to digitized cultural objects.

Key words: cultural policy, media culture, information space, cultural diplomacy, cultural heritage, contemporary Ukrainian art, cultural projects.

Стаття отримана 24.09.2025

Стаття прийнята 17.10.2025

Стаття опублікована 22.12.2025